

לשוננו לעם

עורכים: ע' איתן ומ' מדן

כרך י, תשי"ט

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

פתאום ונמלך, אף כי אין אנו יודעים, אם שוב לא היה נמלך
וחזר אל הליבוד, אילו זכה להמשיך ולהשלים את מפעלו. אולם
בכל-אופן אין מהדורתו דומה למהדורת אלבק-יילון כדי לדון
גורה-שווה בשתי אלה.

ראובן סיוח-סילמן

כתוב השנה הבעל"ט — תש"ך

לקראת השנה הבעל"ט כבר נתקלים אנו בחוסר עקיבות
ובכפילות צורה.

את שם השנה הבאה יש לכתוב ולקרוא תש"ך, על
דרך תנ"ך, או"ס, ש"ץ וכר.

זה הכלל: ראשי תיבות ונוטריקונים שבסופם אחת
מאותיות כמנפ"ץ, כותבים את האות האחרונה שבהן בצורתה
הסופית — אם הם נהגים כמלים.

מסורת היא בעברית להגות מספרים שגורים במלים,
כגון תרפ"ט אלפים, ת"ק פרסה, רמ"ח איברים ושס"ה גידים,
תרי"ג מצוות, ק"ן טעמים.

הנוהג הקיים להגות את מספר השנים במלים יש לו
אחיזה במסורת הלשון, כגון גזרות ת"ח ות"ט¹. בספרות

1. [מאות שנים קודם לכן, בימי מסע הצלב הראשון קונן
ר' מנחם ב"ר מכיר :

זמן שנת תתנ"ו / בייא למחזור רנ"ו / אויזה לי (קינות לת"ב, אשכנז,
אבל אעורר).

וכשני דורות לאחריו ר' אפרים מבונא : תתנ"ו לקרץ נתננו ובתת"ק
הזקנו (למי אוי, ידיעות המכון לחקר השירה כרך ז', עמ' 270 — מ"מ.)

העברית במשך מאות שנים, הובאו ציוני השנים שסופיתן
אחת מאותיות כמנפ"ץ ברובם המכריע כדרך היגויק כמלים,
כלומר: תר"ן, תר"ף, תר"ץ וכו'.

מכתבי העת החשובים נזכיר אחדים כגון: הצופה
לבית ישראל (תר"ן), השילוח (תר"ף), מקלט (תר"ף), התקופה
(תר"ף, תר"ץ), מאזנים (תר"ץ), ציון (תר"ץ), תרביץ (תר"ץ),
קרית ספר (תר"ץ), לשוננו (תר"ץ), וכמובן כל העיתונות
היומית והשבועית בארץ בשנות תר"ף ותר"ץ.

עליהם אפשר להוסיף ללא היסוס את רובה המכריע
של הספרות העברית בשנים המסתיימות באות סופית. מצאנו
שערי ספרים משנת תק"ך (!) ואילך, שבהם כתובות השנים
באותיות סופיות. השורה ארוכה ואפשר לבדקה ב"בית עקד
ספרים" או ב"הספרות היפה בעברית" ובספרים ביבליוגרפיים
אחרים. אין כתיב זה — תש"ך — מונע, כמובן, את אפשרות
הקריאה, הנחוצה לפעמים לשם הבהרה: תיו שין כף.

אל נא נפגום בחן לשוננו, בטבעיותה, בסימן מובהק
של החייאתה בפה ובכתב. נהגה ונכתוב את שם השנה הבעל"ט
בלוחות², בעיתונים בספרים, ובכתובת המשרדית והפרטית
— תש"ך.

2. בלוח כיס של קרן קיימת לישראל לשנת תשי"ט נדפס —

כדין — בסופו: ערב ר"ה תש"ך.